

2. Kolpakov, V. K., & Kuzmenko, O. V. (2003). *Administrativne pravo Ukrainy*. [Administrative law of Ukraine.]. Pidruchnyk. 544. [in Ukrainian].
3. Malko, A. V. (2003). *Stimuly i ogranicheniya v prave*. [Incentives and restrictions in law]. 2-e izd., pererab. i dop. 250. [in Russian].
4. Chorna, V. H. (2019). *Obmezhenia v administrativnomu pravi*. [Restrictions in administrative law]. *Dys. na zdobuttia nauk. stup. dokt. yur. nauk zi spets. 12.00.07 «administrativne pravo i protses; finansove pravo; informatsiine pravo»*. 517. [in Ukrainian].
5. Obraztsova, V. V. (2017). *Teoretychni zasady konfliktu interesiv u publichno-upravlinskykh vidnosynakh*. [Theoretical foundations of the conflict of interests in public-management relations]. *Derzhavne upravlinnia*. № 2 (58). 93–96. [in Ukrainian].
6. Banchuk, O. A. (2011). *Pidstavy rozmezhuвання publichnoho ta pryvatnoho prava v Ukraini*. [Grounds for distinguishing between public and private law in Ukraine]. *Publichne pravo* № 2. 143–151. [in Ukrainian].
7. Shchodo nadannia roziasnennia terminiv, yaki zastosovuiutsia u Zakoni Ukrainy «Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo vidpovidalnosti za koruptsiini pravoporushennia». (2009, December 18). [Regarding clarification of the terms used in the Law of Ukraine "On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine Regarding Liability for Corruption Offenses"]. *Lyst Ministerstva yustyttsii Ukrainy № 967-0-2-09-22*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v967-323-09#Text> [in Ukrainian].
8. Pro zapobihannia koruptsii. (2014, October 14). [On prevention of corruption]. *Zakon Ukrainy № 1700-VII. Vidomosti Verkhovnoi Rady*. № 49. 2056. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 21.05.2023

УДК 342.95:331.45

DOI: 10.36550/2522-9230-2023-14-259-264

Личенко Ірина Олександрівна,
доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри цивільного права та процесу
Національний університет «Львівська політехніка»,
Навчально-науковий інститут права, психології та інноваційної освіти
e-mail: lychenko7@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-4838-3579>

Брода Аліна Юріївна,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Вінницький навчально-науковий інститут економіки
Західноукраїнського національного університету
e-mail: gudyma.alina24@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0003-2843-3353>

КОНТРОЛЬ ЗА ДОТРИМАННЯМ УМОВ ОХОРОНИ ПРАЦІ В СФЕРІ ДИТЯЧОГО ХАРЧУВАННЯ

У даній статті розглянуто поняття та види контролю за дотриманням умов охорони праці в сфері дитячого харчування.

Визначено, що контроль за дотриманням умов охорони праці в сфері дитячого харчування є видовим елементом контролю в сфері харчування та контролю за дотриманням роботодавцем умов охорони праці.

Державний контроль являє собою управлінську діяльність органів державної влади різних рівнів, які мають повноваження здійснювати контрольно-наглядові функції на підприємствах сфери виробництва та обігу дитячого харчування. До таких суб'єктів на рівні центральних органів виконавчої влади належать: Міністерство охорони здоров'я України та Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів. Контроль за дотриманням умов охорони праці в сфері дитячого харчування здійснюють також органи місцевого самоврядування в межах виконання власних та делегованих повноважень.

Громадський контроль за дотриманням умов охорони праці в сфері дитячого харчування здійснюють профспілкові організації. Завданнями яких є: взаємодія з органами виконавчої влади, місцевого самоврядування, роботодавцями та їх об'єднаннями з питань трудового, соціально-економічного захисту членів профспілки; формування на всіх рівнях (національному, регіональному, підприємствах) ефективної системи соціального партнерства; надання

безоплатної юридичної допомоги членам профспілки; відновлення трудових прав у разі їх порушення, представлення інтересів в судах та інших державних органах тощо.

Формами контролю за дотриманням умов охорони праці в сфері дитячого харчування є: перевірка, моніторинг та нагляд.

Пропонуємо під контролем за дотриманням умов охорони праці в сфері дитячого харчування розуміти нормативно регламентовану діяльність уповноважених суб'єктів публічної адміністрації та громадських інституцій, що здійснюється в інтересах захисту прав працівників сфери виробництва та обігу дитячого харчування з метою перевірки дотримання вимог законодавства щодо охорони праці роботодавцями.

Ключові слова: охорона праці, захист прав дітей, дитяче харчування, виробництво та обіг харчування, органи публічної адміністрації, громадський контроль, контроль та нагляд, роботодавець, захист прав працівників в сфері охорони праці.

Lychenko I., Broda A. CONTROL OVER COMPLIANCE WITH LABOR PROTECTION CONDITIONS IN THE FIELD OF CHILD NUTRITION

Abstract: this article examines the concepts and types of control over compliance with labor protection conditions in the field of child nutrition.

It was determined that control over compliance with labor protection conditions in the field of child nutrition is a specific element of control in the field of nutrition and countermeasures against the employer's compliance with labor protection conditions.

State control is the management activity of state authorities of various levels, which have the authority to carry out control and supervision functions at enterprises in the sphere of production and distribution of baby food. Such entities at the level of central executive bodies include: the Ministry of Health of Ukraine and the State Service of Ukraine for Food Safety and Consumer Protection. Control over compliance with labor protection conditions in the field of child nutrition is also carried out by local self-government bodies within the scope of their own and delegated powers.

Public control over compliance with labor protection conditions in the field of child nutrition is carried out by trade union organizations. The tasks of which are: interaction with bodies of executive power, local self-government, employers and their associations on issues of labor, social and economic protection of trade union members; formation of an effective system of social partnership at all levels (national, regional, enterprises); provision of free legal assistance to trade union members; restoration of labor rights in case of their violation, representation of interests in courts and other state bodies, etc.

Forms of control over compliance with labor protection conditions in the field of child nutrition are: inspection, monitoring and supervision.

We propose to understand under the control of compliance with the conditions of labor protection in the field of baby nutrition to be understood as the normatively regulated activity of authorized subjects of public administration and public institutions, which is carried out in the interests of protecting the rights of workers in the field of production and circulation of baby food in order to check compliance with the requirements of the legislation on labor protection by employers.

Key words: labor protection, protection of children's rights, baby food, production and distribution of food, public administration bodies, public control, control and supervision, employer, protection of workers' rights in the field of labor protection.

Постановка проблеми. Працівники є тією категорією суб'єктів, які безпосередньо задіяні в виробничих процесах в сфері дитячого харчування. На них поширюється дія норм трудового законодавства, і відповідно, держава в особі уповноважених суб'єктів повинна забезпечити захист їх прав та інтересів в трудових відносинах. Роботодавець повинен гарантувати безпечні умови праці всім працівникам та гарантії їх соціального захисту. Одним з дієвих інструментів захисту прав працівників в сфері дитячого харчування є контроль за дотриманням умов охорони праці в сфері дитячого харчування.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Окремі питання сфери харчування та сфери дитячого харчування, зокрема, були предметом дослідження: О.В. Запотоцької, Т. В. Маланчука, С.М. Орехова, Д.Ф. Крисанов, Л.В. Дейнеко, Н.А. Головіної, О.В. Булгакова, Г.С. Поліщук, Н.С. Юрченко та ін.

Метою статті є визначення особливостей здійснення контролю за дотриманням умов охорони праці в сфері дитячого харчування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Контроль теоретики адміністративного права відносять до одного з найефективніших засобів публічного адміністрування.

О.Ф. Андрійко зазначає, що, виходячи з розуміння сутності державного контролю у сфері управління як спостереження за відповідністю діяльності керованого об'єкта тим приписам, які він отримав від керуючого суб'єкта, та виконанням прийнятих рішень, він є конкретним самостійним. Крім того, автор, визначає контроль в ролі останньої фази, стадії управлінського процесу [1, с.12].

Під контролем прийнято також розуміти перевірку виконання прийнятих рішень чи обов'язків, покладених державою і суспільством на підприємства, установи, організації, посадових осіб і громадян, дотримання правових і соціальних норм, ліквідацію відхилень від заданих програм діяльності і нормативних вимог [2, с.44].

Дуже поширеним є «спостережливе» розуміння контролю [3, с.56]. У цьому випадку основною його метою є дослідження, констатація фактичного стану справ та інформування компетентних органів про ці спостереження, але без права прийняття відповідних контролюючих рішень про зміну діяльності об'єктів перевірки.

В.М. Горшенев та І.Б. Шахов розглядають державний контроль як правову форму діяльності [4, с.218].

М.М. Тищенко – як одну із вимог підтримання режиму законності, дисципліни, порядку й організованості, забезпечення прав і свобод громадян у процесі діяльності держави [4, с.215].

Контроль як засіб публічного адміністрування є одним з дієвих інструментів захисту прав та інтересів працівників в сфері дитячого харчування. Предметом даного виду контролю є не лише відповідність умов праці, але й соціальне забезпечення працівників, виконання роботодавцем виконання умов трудового договору, перевірка на дотримання норм законодавства в сфері охорони праці тощо.

Таким чином, контроль за дотриманням умов охорони праці в сфері дитячого харчування – це нормативно регламентована діяльність уповноважених суб'єктів публічної адміністрації та громадських інституцій, що здійснюється в інтересах захисту прав працівників сфери виробництва та обігу дитячого харчування з метою перевірки дотримання вимог законодавства щодо охорони праці роботодавцями.

Таким чином, контроль в досліджуваній сфері залежно від суб'єкта здійснення може бути державним та громадським. Розглянемо дані види контролю.

Державний контроль являє собою управлінську діяльність органів державної влади різних рівнів, які мають повноваження здійснювати контрольні-наглядові функції на підприємствах сфери виробництва та обігу дитячого харчування. До таких суб'єктів на рівні центральних органів виконавчої влади належать: Міністерство охорони здоров'я України та Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів.

До контрольних-наглядових повноважень Міністерства охорони здоров'я України відповідно до покладених на нього завдань у сфері виробництва та обігу дитячого харчування належить: затверджує норми харчування для дітей у закладах дошкільної освіти, фізіологічні норми харчування для осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; затверджує показники безпечності харчових продуктів та інших об'єктів санітарних заходів; здійснює державну реєстрацію та веде державні реєстри новітніх харчових продуктів, харчових добавок, ароматизаторів, ензимів, вод питних мінеральних відповідно до встановлених критеріїв; визначає допустимі відхилення між зазначеними в інформації про харчовий продукт величинами енергетичної цінності, кількості поживних речовин та фактичними значеннями цих параметрів, визначеними під час проведення державного контролю; визначені перевідні коефіцієнти для визначення вмісту вітамінів і мінеральних речовин у харчових продуктах; визначає вимоги до інформації для споживачів про харчові продукти, що надається в добровільному порядку; затверджує порядок проведення всіх видів випробування, дослідження, спеціалізованої оцінки у разі проведення державної санітарно-епідеміологічної експертизи, гігієнічної регламентації та державної реєстрації небезпечних факторів у нехарчовій продукції, дезінфекційних засобів, а також порядок проведення аналізу небезпечних для здоров'я людини факторів на всіх етапах виробництва та реалізації нехарчової продукції [5].

Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба) – це центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Першого віце-прем'єр-міністра України – Міністра економіки, який реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, сферах безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, карантину та захисту рослин, ідентифікації та реєстрації тварин, санітарного законодавства, санітарного та епідемічного благополуччя населення (крім виконання функцій з реалізації державної політики у сфері епідеміологічного нагляду (спостереження) та у сфері гігієни праці й функцій щодо здійснення дозиметричного контролю робочих місць і доз опромінення працівників), з контролю за цінами, попередження та зменшення вживання тютюнових виробів та їх шкідливого впливу на здоров'я населення, метрологічного нагляду, ринкового нагляду в межах сфери своєї відповідальності, насінництва та розсадництва (в частині сертифікації насіння і садивного матеріалу), реєстрації та обліку машин в агропромисловому комплексі, державного нагляду (контролю) у сфері агропромислового комплексу, державного нагляду (контролю) у сферах охорони прав на сорти рослин, насінництва та розсадництва, державного контролю за дотриманням законодавства про захист прав споживачів і рекламу в цій сфері, за якістю зерна та продуктів його переробки, державного нагляду (контролю) за дотриманням заходів біологічної і генетичної безпеки щодо сільськогосподарських рослин під час створення, дослідження та практичного використання генетично модифікованого організму у відкритих системах на підприємствах, в установах та організаціях агропромислового комплексу незалежно від їх підпорядкування і форми власності, здійснення радіаційного контролю за рівнем радіоактивного забруднення сільськогосподарської продукції і продуктів харчування [6]. Досліджуючи питання контролю в сфері виробництва та обігу дитячого харчування Н.Г. Колбіна акцентувала увагу на відсутності в структурі даного суб'єкта підрозділу, який би безпосередньо здійснював контроль в досліджуваній сфері [7].

Окрім органів державної влади контроль за дотриманням законодавства в сфері охорони праці на підприємства сфери харчування має право здійснювати і органи місцевого самоврядування. Так, органи місцевого самоврядування уповноважені здійснювати контрольні-наглядові власні та делеговані повноваження. Зокрема, до власних належать повноваження здійснювати: встановлення зручного для населення режиму роботи підприємств комунального господарства, торгівлі та громадського харчування, побутового обслуговування, що належать до комунальної власності відповідних територіальних громад. До делегованих повноважень відносяться: здійснення відповідно до законодавства контролю за належною експлуатацією та організацією обслуговування населення підприємствами житлово-комунального

господарства, торгівлі та громадського харчування, побутового обслуговування, за належними, безпечними і здоровими умовами праці на цих підприємствах і об'єктах; прийняття рішень про скасування даного ними дозволу на експлуатацію об'єктів у разі порушення нормативно-правових актів з охорони праці, екологічних, санітарних правил, інших вимог законодавства; встановлення за погодженням з власниками зручного для населення режиму роботи розташованих на відповідній території підприємств, установ та організацій сфери обслуговування незалежно від форм власності [8, ст.30].

На нашу думку, контроль за дотриманням умов охорони праці в сфері дитячого харчування є не лише державним та комунальним. Захист прав працівників може бути предметом здійснення громадського контролю, тобто контролю з боку профспілкових організацій представників працівників.

Профспілки, їх об'єднання здійснюють контроль за виконанням колективних договорів, угод. У разі порушення роботодавцями, їх об'єднаннями, органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування умов колективного договору, угоди профспілки, їх об'єднання мають право направляти їм подання про усунення цих порушень, яке розглядається в тижневий термін. У разі відмови усунути ці порушення або недосягнення згоди у зазначений термін профспілки мають право оскаржити неправомірні дії або бездіяльність посадових осіб до місцевого суду [9, ч.7, ст.20].

Профспілки, їх об'єднання захищають право громадян на працю, беруть участь у розробленні та здійсненні державної політики у галузі трудових відносин, оплати праці, охорони праці, соціального захисту. Проекти законів з питань формування та реалізації державної соціальної та економічної політики, регулювання трудових, соціальних, економічних відносин подаються відповідними органами виконавчої влади з урахуванням пропозицій всеукраїнських профспілок, їх об'єднань. Профспілки, їх об'єднання мають право вносити пропозиції суб'єктам права законодавчої ініціативи і відповідним державним органам про прийняття або внесення змін до законів і інших нормативно-правових актів з питань формування та реалізації державної соціальної та економічної політики, регулювання трудових, соціальних, економічних відносин [9, ст.21].

Профспілки здійснюють громадський контроль за виплатою заробітної плати, додержанням законодавства про працю та про охорону праці, створенням безпечних і нешкідливих умов праці, належних виробничих та санітарно-побутових умов, забезпеченням працівників спецодягом, спецвзуттям, іншими засобами індивідуального та колективного захисту. У разі загрози життю або здоров'ю працівників профспілки мають право вимагати від роботодавця негайного припинення робіт на робочих місцях, виробничих дільницях, у цехах та інших структурних підрозділах або на підприємстві в цілому на час, необхідний для усунення загрози життю або здоров'ю працівників. Профспілки мають право на проведення незалежної експертизи умов праці, а також об'єктів виробничого призначення, що проектується, будуються чи експлуатуються, на відповідність їх нормативно-правовим актам з питань охорони праці, брати участь у розслідуванні причин нещасних випадків і профзахворювань на виробництві та давати свої висновки про них. Для здійснення цих функцій профспілки, їх об'єднання можуть створювати служби правової допомоги та відповідні інспекції, комісії, затверджувати положення про них. Уповноважені представники профспілок мають право вносити роботодавцям, органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування подання про усунення порушень законодавства про працю, які є обов'язковими для розгляду, та в місячний термін одержувати від них аргументовані відповіді [9, ст.21].

У разі виявлення порушень умов законодавства працівників роботодавцями, профспілки мають право судового оскарження рішень, дій та бездіяльності уповноважених суб'єктів.

Ст.41 Закону України «Про охорону праці» також встановлено правові підстави здійснення громадського контролю за дотриманням умов охорони праці роботодавцями. Так, громадський контроль за додержанням законодавства про охорону праці здійснюють професійні спілки, їх об'єднання в особі своїх виборних органів і представників. Професійні спілки здійснюють громадський контроль за додержанням законодавства про охорону праці, створенням безпечних і нешкідливих умов праці, належних виробничих та санітарно-побутових умов, забезпеченням працівників спецодягом, спецвзуттям, іншими засобами індивідуального та колективного захисту. У разі загрози життю або здоров'ю працівників професійні спілки мають право вимагати від роботодавця негайного припинення робіт на робочих місцях, виробничих дільницях, у цехах та інших структурних підрозділах або на підприємствах чи виробництвах фізичних осіб, які відповідно до законодавства використовують найману працю, в цілому на період, необхідний для усунення загрози життю або здоров'ю працівників [10, ст.41].

Професійні спілки також мають право на проведення незалежної експертизи умов праці, а також об'єктів виробничого призначення, що проектується, будуються чи експлуатуються, на відповідність їх нормативно-правовим актам про охорону праці, брати участь у розслідуванні причин нещасних випадків і професійних захворювань на виробництві та надавати свої висновки про них, вносити роботодавцям, державним органам управління і нагляду подання з питань охорони праці та одержувати від них аргументовану відповідь. У разі відсутності професійної спілки на підприємстві громадський контроль за додержанням законодавства про охорону праці здійснює уповноважена найманими працівниками особа [10, ст.41].

В Україні громадський контроль за дотриманням прав працівників в сфері охорони праці на підприємствах виробництва та обігу дитячого харчування здійснює Всеукраїнська профспілка торгівлі, яка

об'єднує працівників і підприємців торгівлі, ресторанного господарства, послуг та інших суміжних сфер діяльності, малого та середнього бізнесу, фізичних осіб – підприємців, учнів та студентів учбових закладів. Всеукраїнська профспілка торгівлі представлена в усіх адміністративно-територіальних одиницях України. Головні завдання профспілки: взаємодія з органами виконавчої влади, місцевого самоврядування, роботодавцями та їх об'єднаннями з питань трудового, соціально-економічного захисту членів профспілки; формування на всіх рівнях (національному, регіональному, підприємствах) ефективної системи соціального партнерства; надання безоплатної юридичної допомоги членам профспілки; відновлення трудових прав у разі їх порушення, представлення інтересів в судах та інших державних органах тощо.

Висновки. Таким чином, контроль за дотриманням умов охорони праці в сфері дитячого харчування може бути державним, місцевим, громадським. Формами здійснення контролю є: перевірка, моніторинг та нагляд.

Пропонуємо під контролем за дотриманням умов охорони праці в сфері дитячого харчування розуміти нормативно регламентовану діяльність уповноважених суб'єктів публічної адміністрації та громадських інституцій, що здійснюється в інтересах захисту прав працівників сфери виробництва та обігу дитячого харчування з метою перевірки дотримання вимог законодавства щодо охорони праці роботодавцями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Андрийко О. Ф. Організаційно-правові проблеми державного контролю у сфері виконавчої влади : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора юрид. наук : спец. 12.00.07. К. 1999. 38 с.
2. Цветков В. В. Реформування державного управління в Україні: проблеми і перспективи. К. : Оріяни. 1998. 79 с.
3. Венедиктов В. С. Теоретические проблемы юридической ответственности в трудовом праве. Х. : НПКФ «Консум». 1996. 136 с.
4. Бандурка О. М. Адміністративний процес : підруч. [для вищ. навч. закл.] / О. М. Бандурка, М. М. Тищенко. К. : Літера ЛТД, 2001. 336 с.
5. Про затвердження Положення про Міністерство охорони здоров'я України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 р. № 267. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/267-2015-%D0%BF#Text>
6. Про затвердження Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 2 вересня 2015 р. № 667. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/667-2015-%D0%BF#Text>
7. Колбіна Н.Г. Суб'єкти адміністративно-правового регулювання виробництва та обігу дитячого харчування. *Актуальні проблеми правознавства*. 2022. №2 (30). С.51-56.
8. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР. Відомості Верховної Ради України, 1997. № 24. Ст.170.
9. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15 вересня 1999 року № 1045-XIV. Відомості Верховної Ради України, 1999. № 45. Ст.397.
10. Про охорону праці: Закон України від 14 жовтня 1992 року № 2694-XII. Відомості Верховної Ради України, 1992. № 49. Ст.668.

REFERENCES:

1. Andriiko, O.F. (1999). Orhanizatsiino-pravovi problemy derzhavnoho kontroliu u sferi vykonavchoi vlady. [Organizational and legal problems of state control in the sphere of executive power]. Avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia doktora yuryd. nauk : spets. 12.00.07. 38. [in Ukrainian].
2. Tsvietkov, V. V. (1998). Reformuvannia derzhavnoho upravlinnia v Ukraini: problemy i perspektyvy. [Reforming public administration in Ukraine: problems and prospects]. 79. [in Ukrainian].
3. Venediktov, V. S. (1996). Teoreticheskie problemyi yuridicheskoy otvetstvennosti v trudovom prave. [Theoretical problems of legal liability in labor law]. 136. [in Russian].
4. Bandurka, O. M. (2001). Administratyvnyi protses. [Administrative process]. pidruch. 336. [in Ukrainian].
5. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Ministerstvo okhorony zdorovia Ukrainy. (2015, March 25). [On the approval of the Regulation on the Ministry of Health of Ukraine]. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 267. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/267-2015-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
6. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Derzhavnu sluzhbu Ukrainy z pytan bezpechnosti kharchovykh produktiv ta zakhystu spozhyvachiv. (2015, September 2). [On the approval of the Regulation on the State Service of Ukraine on Food Safety and Consumer Protection]. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 667. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/667-2015-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
7. Kolbina, N.H. (2022). Subiekty administratyvno-pravovoho rehuliuвання vyrobnytstva ta obihu dytiachoho kharchuvannia. [Subjects of administrative and legal regulation of production and circulation of baby food]. Aktualni problemy pravoznavstva. №2 (30). 51-56. [in Ukrainian].
8. Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini. (1997, May 21). [On local self-government in Ukraine]. Zakon Ukrainy № 280/97-VR. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. № 24. 170. [in Ukrainian].

9. Pro profesiini spilky, yikh prava ta harantii diialnosti. (1999, September 15). [On trade unions, their rights and guarantees of activity]. Zakon Ukrainy № 1045-XIV. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. № 45. 397. [in Ukrainian].

10. Pro okhoronu pratsi. (1992, October 14). [On labor protection]. Zakon Ukrainy № 2694-XII. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. № 49. 668. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 21.05.2023

УДК 338.637.1

DOI: 10.36550/2522-9230-2023-14-264-267

Колбіна Наталія Григорівна,
аспірант кафедри адміністративного,
фінансового та інформаційного права
факультету міжнародної торгівлі та права
Київського торговельно-економічного університету
e-mail: kolbina-n1987@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0001-6139-9279>

ПОНЯТТЯ ТА ЕЛЕМЕНТИ МЕХАНІЗМУ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ОБІГУ ДИТЯЧОГО ХАРЧУВАННЯ

У даній статті розкрито поняття та елементи механізму адміністративно-правового регулювання виробництва та обігу дитячого харчування.

Механізм адміністративно-правового регулювання виробництва та обігу дитячого харчування - це система взаємопов'язаних елементів, які здійснюють правовий вплив на поведінку суб'єктів за допомогою спеціальних правових засобів з метою забезпечення дітей грудного та раннього віку достатнім, високоякісним та безпечним дитячим харчуванням та їх конституційного права на життя та охорону здоров'я.

Механізм адміністративно-правового регулювання виробництва та обігу дитячого харчування є системоутворюючою правовою категорією, що складається з відповідних елементів. До елементів механізму адміністративно-правового регулювання виробництва та обігу дитячого харчування віднесено: 1. адміністративно-правові норми, тобто сукупність нормативно-правових актів різної юридичної сили, які урегульовують відносини щодо виробництва та обігу дитячого харчування. Адміністративно-правові норми встановлюють правила поведінки суб'єктів; визначають засади державного регулювання і державного стимулювання виробництва та обігу дитячого харчування; встановлюють основні вимоги щодо виробництва та обігу дитячого харчування; встановлюють відповідальність за порушення законодавства про дитяче харчування тощо. 2. Суб'єкти адміністративно-правових відносин – це відносини, що складаються між компетентними суб'єктами публічної адміністрації та фізичними та юридичними особами щодо виробництва та обігу дитячого харчування. Предметом таких відносин є вчинення відповідних операцій в сфері щодо виробництва та обігу дитячого харчування з метою забезпечення конституційних прав дитини на достатній життєвий рівень, охорону здоров'я і життя, безпечне та якісне дитяче харчування. 3. акти реалізації адміністративно-правових норм, тобто процес практичного вираження (перенесення) в життя суб'єктами адміністративного права волі, вираженої в адміністративно-правових нормах.

Виокремлено особливості адміністративно-правових відносин, що виникають в сфері виробництва та обігу дитячого харчування.

Ключові слова: дитяче харчування, дитячі суміші, міжнародно-правове регулювання, механізм адміністративно-правового регулювання, суб'єкти публічного адміністрування сфери дитячого харчування, нормативно-правове регулювання сфери дитячого харчування.

Kolbina N. CONCEPTS AND ELEMENTS OF THE MECHANISM OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION OF PRODUCTION AND CIRCULATION OF BABY FOOD

Abstract: this article describes the concepts and elements of the mechanism of administrative and legal regulation of the production and circulation of baby food.

The mechanism of administrative and legal regulation of the production and circulation of baby food is a system of interconnected elements that exercise legal influence on the behavior of subjects with the help of special legal means in order to provide infants and young children with sufficient, high-quality and safe baby food and their constitutional right for life and health care.

The mechanism of administrative and legal regulation of the production and circulation of baby food is a system-forming legal category consisting of relevant elements. The elements of the mechanism of administrative-legal regulation of the production and circulation of baby food include: 1. administrative-legal norms, i.e. a set of normative-legal acts of different legal force, which regulate relations regarding the production and circulation of baby food. Administrative and legal norms establish the rules of behavior of subjects; determine the principles of state regulation and state stimulation of the production and